

Constant BUSHIRI

Coördinator basisprojecten Damiaanactie Congo

Om de zwaar getekende Junior doeltreffend lepramedicatie te kunnen toedienen, nam Constant BUSHIRI (53), vader van zes kinderen, het straatjoch op in zijn huis. „Junior heeft nog meer nood aan affectie en aan een gezin”, zei zijn echtgenote Josée. Daarop werd de jongen prompt geadopteerd. Zo’n kerel is Constant BUSHIRI.

‘Ik barstte in tranen uit, om de gruwel en om het goede’

Peter GORDTS

Mbandaka, op de linkeroever van de machtige Congostroom. Constant BUSHIRI hijst zich aan boord van *Le Papillon*, de snelboot waarmee de plaatselijke ploeg van Damiaanactie in de wijde regio lepra- en tuberculosepatiënten opspoort. Hij is doorweekt tot aan zijn hemd, maar hij straalt. Gemima’s mama liet zich eindelijk ervan overtuigen haar dochter alsnog te laten behandelen. Straks kan het meisje van negen haar klauwhand weer gebruiken.

–Bent u altijd zo blij als u een leprapatiënt uitzicht op genezing kunt geven?

Je kunt niet geloven wat een verschrikking die ziekte is. De leprabacil vreet langzaam je lijf en leden aan en daarmee ook de relaties met je naasten. Voor Gemima was het op het nippertje. Als ze nu trouw haar medicatie slikt, krijgt ze de ziekte nog klein. En als de operatie volgend jaar slaagt, kan ze haar hand binnen afzienbare tijd weer gebruiken. Dan zal geen kind haar nog uitlachen, geen volwassene haar verstoten. Wie weet, worden haar dromen dan waar. Het liefst zou ze non worden, maar ze zegt dat een huwelijk met een visser een prima alternatief is. Zolang die maar voldoende vis bovenhaalt en haar minstens zes kinderen schenkt, drie meisjes en drie jongens. (*Lacht*) Ze weet wat ze wil, die dappere kleine meid.

In Gemima’s geval overwint Damiaanactie bovendien op veel bijgeloof. Toen haar hand door lepra verkrampte, voerde Gemima’s mama haar dochter uit Kinshasa terug naar hun geboortedorp in de Evenaarsprovincie, om er een ‘betrouwbare’ genezeres op te zoeken. Die gaf haar een talisman mee tegen de boze geesten van wie het meisje bezeten zou zijn, een dopje van een balpen gevuld met nagelknipsels, enkele haren en ‘genezende elementen’. Gemima moest dat onding altijd bij zich houden en draagt het aan een nylon touwtje om haar middel. Intussen woekert de lepra gewoon voort.

–Als ik u zo bezig zie, denk ik spontaan aan pater Damiaan.

Dan dicht je me toch te veel goeds toe. Het klopt dat Damiaan de bron is van mijn inspiratie in alles wat ik doe voor de lepra- en tuberculosepatiënten over wie Damiaanactie zich ontfermt. Hij leerde me

In de strijd voor zijn lepra- en tuberculosepatiënten is voor Constant Bushiri geen obstakel te groot. © Damiaanactie

trouwens omzien naar iedereen die zwak is of hulp nodig heeft. Pater Damiaan offerde zijn leven uit pure naastenliefde, zonder onderscheid te maken naar godsdienst of ras. Dat is volgens mij de kern

„Pater Damiaan leerde me omzien naar iedereen die hulp behoeft. Jean Vanier bracht me het belang van de liefde bij”

van het christendom. Hij deelde alles met wie behoeftig was en schonk de mensen de glimlach terug door ze als medemens te behandelen. Mijn bezoeken aan zijn geboortehuis in Tremelo en zijn graf in Leuven sterkten me in mijn overtuiging.

Voorheen was ik twintig jaar lang verpleger, tegenwoordig coördineer ik voor Damiaanactie in heel Congo projecten die

onze patiënten na hun behandeling moeten helpen hun bestaan weer op te pikken. Dat kan gaan van het bezorgen van een kat die het ongedierte bestrijdt dat het gemunt heeft op de gevoelloos geworden ledematen van een slapende leprapatiënt, over het aankopen van een melkkoe, tot het helpen lanceren van een handeltje. Oog hebben voor het totaalplaatje, ook dat leerde ik van pater Damiaan.

–Daarnet op de stroom zwaaiden wij de benen buitenboord en zat u onverstoord Jean Vanier te lezen. Hoe inspireert die figuur u?

Vanier, de stichter van de Arkgemeenschap waarin mensen met en zonder verstandelijke beperking elkaars leven delen, begreep dat een mens niet zonder liefde kan leven. De leden van de Ark ondervinden aan den lijve wat de waarde van die liefde is. Bij mijn jongste bezoek aan België mocht ik in Brussel Kerstmis vieren met de prachtige gemeenschap van huis Cana. Ik voelde tegelijk liefde en opstandigheid opborrelen. Opstandigheid vanwege de manier waarop mensen met een

geestelijke beperking nog te vaak worden behandeld. Liefde als ontwapend gevolg van de warme genegenheid waarmee ze in de Ark worden omringd.

Zal ik je een bekentenis doen? Toen ik Gemima voor het eerst ontmoette, barstte ik in tranen uit. Niet uit wanhoop, maar omdat ze me gruwelijke dingen toevertrouwde die een kind van haar leeftijd nooit zou mogen beleven. Ze had het over de nachtelijke sessies met bezweringen bij het kampvuur, haar wanhoop over de dood van haar papa en het vervlogen geluk in gezinsverband. Het deed me zo’n pijn. Diep vanbinnen was ik echter ook blij dat dit kind, dankzij de weg die Damiaan heeft getoond, mensen van goede wil mocht ontmoeten die haar weer hoop hebben gegeven.

Gemima bereidt zich vol goede moed voor op haar operatie en Damiaanactie betaalt intussen haar schoolgeld. Haar opnieuw zien lachen, schenkt me grote vreugde. Kerstmis bracht ik met haar en haar zusje Géraldine door. Dat is het mooiste geschenk dat ze me kon geven.